מִשְׁתַּחֲשֵׁךְ. ה וְאִם דַּר עִם אַרְבָּעָה אוֹ חֲמִשָּׁה, * צָרִיךְ לְבַטֵּל (ס) (ד) לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, שֶׁלֹּא אָמַר רְשׁוּתִי מְבֻטֶּלֶת לְךָ וּלְךָ. (ה) ו וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁדַּי שֶׁאָמַר רְשׁוּתִי מְבֻטֶּלֶת לְכֻלְּכֶם. ז אִם בִּטֵּל (ו) רְשׁוּתוֹ סָתָם, לֹא בִּטֵּל אֶלָּא רְשׁוּתוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ בֶּחָצֵר, הִלְכָךְ הֵם מֻתָּרִים לְהוֹצִיא מִבָּתֵּיהֶם לֶחָצֵר * וְגַם הוּא, (ז) שֶׁהוּא אוֹרֵחַ בְּעַלְמָא, אֲבָל אֲסוּרִין לְהוֹצִיא (ח) מִבֵּיתוֹ לֶחָצֵר, (ט) וְגַם הוּא. ח וְיֵשׁ אוֹמְרִים (י) שֶׁצָּרִיךְ לִנְעֹל בֵּיתוֹ (יא) כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹא לְהוֹצִיא בְּאִסּוּר, וְלֹא יִפְתָּחֲנוּ אֶלָּא כְּשֶׁרוֹצֶה לָצֵאת וְלָבֹא, וְיִנָּעֲלֵנוּ מִיָּד אַחַר צֵאתוֹ וּבוֹאוֹ: ב ט אִם בִּטֵּל לָהֶם גַּם רְשׁוּת בֵּיתוֹ, מֻתָּרִין (יב) בֵּין הוּא בֵּין הֵם לְהוֹצִיא לֶחָצֵר, בֵּין מִבֵּיתוֹ (ג) בֵּין מִבָּתֵּיהֶם: ג אִם אֵינוֹ רוֹצֶה לְבַטֵּל לָהֶם רְשׁוּתוֹ אֶלָּא לְהַשְׁכִּירוֹ, יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁמּוֹעִיל כְּמוֹ בְּטוּל, כ וְיֵשׁ אוֹמְרִים (ג) (יג) שֶׁאֵינוֹ מוֹעִיל: ד ל אִם בְּנֵי הֶחָצֵר שֶׁעֵרְבוּ מְבֻטָּלִים רְשׁוּתָם לְאֶחָד שֶׁלֹּא עֵרַב, (יד) הוּא מֻתָּר לְהוֹצִיא מִבֵּיתוֹ לֶחָצֵר (טו) וְלֹא מִבָּתֵּיהֶם (אִם לֹא שֶׁבִּטְּלוּ בְּפֵרוּשׁ גַּם רְשׁוּת בָּתֵּיהֶם) (בית יוסף (ד"ה כתב הרמב"ם)), וְהֵם אֲסוּרִים (ד) (טז) אַף מִבַּיִת לֶחָצֵר. (יז) מ וְלֹא

ה שם בְּגְמָרָא דַּף ע׳ (ע״א) בַּעְיָא וְנִפְשְׁטָא, וְדַף כ״ו (ע״ב) וְכִרְבָּנָן. ו טור. וְכָתַב הָרַב הַמַּגִּיד (פ״ב ה״ב) שֶׁכֵּן מֻשְׁמָע מִדִּבְרֵי רַשִׁ״י (בְּדַף כ״ו), וְשֶׁלְשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם בָּזֶה צָרִיךְ תַּלְמוּד. ז מִשְׁנָה וּגְמָרָא ס״ט (ע״ב) לְרַבָּנָן דְּקָיְימָא לָן כְּוָתַיְיהוּ. ח הָרֹא״שׁ שָׁם (פ״ו סי׳ ב) וְכַדְפָרֵשׁ רַשִׁ״י (עט: ד״ה ואיבעיית). ט פְּשׁוּטוֹ שָׁם בַּגְּמָרָא כ״ו וַאֲפִלּוּ לְרַשִׁ״י. י הָרֹא״שׁ בְּרֵישׁ פֶּרֶק הַדָּר (פ״ו סי׳ יג) וְכֵן כָּתַב הַטּוּר. כ הָרַ״מ (סי׳ קנו) וְהַמַּרְדְּכִי בְּפֶרֶק הַדָּר (סי׳ תקסז), וְכֵן נוֹטִים דִּבְרֵי הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ב׳ מֵהִלְכוֹת עֲרוּבִין (הט״ז). ל מִשְׁנָה שָׁם ס״ט. מ שם בְּגְמָרָא.

## שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

בְּעִיר שֶׁאֵין מַקֶּפֶת מְחִיצָה וּקְצָתָם עָשׂוּ קוֹרָה וְצוּרַת הַפֶּתַח שֶׁאֵין אֵלּוּ חוֹץ לָהֶם אוֹסְרִים, אֲבָל אֵפִלּוּ בְּמַקֶּפֶת וְיֵשׁ בֵּינֵיהֶם אֵינָם יְהוּדִים הָאוֹסְרִים עֲלֵיהֶם וְאוֹתָן רְחוּבוֹת שֶׁאֵין בֵּינֵיהֶם אֵינָם יְהוּדִים עָשׂוּ לַעֲצָמָם צוּרַת הַפֶּתַח וַעֲרָבוּ, גַּם כֵּן אוֹתָם שֶׁבַּחוּץ אֵין אוֹסְרִים עֲלֵיהֶם, שֶׁלֹּא הָיוּ יְכוֹלִים לְעָרֵב עִמָּהֶם מֵחֲמַת בְּתֵּי הָאֵינָם יְהוּדִים הָאוֹסְרִים עֲלֵיהֶם, וְלֹא מִקְּרֵי יְכוֹל לְעָרֵב מֵחֲמַת שֶׁיְּכוֹלִים לִקְנוֹת רְשׁוּת, דְּשָׁמָּא לֹא יִרְצֶה הָאֵינוֹ יְהוּדִי לְהַקְנוֹת אוֹ לְהַשְׁכִּיר רְשׁוּת, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּמִגֵּן אַבְרָהָם סִימָן שס״ג סָעִיף קָטָן כ״ז וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּיָד אֶפְרַיִם שָׁם וּבְאֵלֶּה הָעוֹזְרִי שם (ס״ב) וּבְקִהוּנְתָּרָם אַחֲרוֹן לְשׁוּ״ת בַּ״ח סִימָן

## בַּאֵר הֵיטֵב

**א** (ג) **לְכָל.** וְאִם לֹא עָשָׂה כֵּן, אַף לְמִי שֶׁבִּטֵּל אָסוּר: **ב** (ג) **בֵּין.** הַיְנוּ לְאַחַר שֶׁהֶחֱזִיקוּ בְּחָצֵר, עַיֵּן רֵישׁ סִימָן שפ״ו (ס״א). מִגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק״ה): **ג** (ג) **שֶׁאֵינוֹ.** כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ה), לְוֵלֵי דְּמִסְתַּפְּקָא לֵיהּ הָיִיתִי אוֹמֵר דְּבְחוֹל שָׁרֵי לְכַלֵּי עִלְּמָא, עַיֵּן שָׁם הַטַּעַם, וְעַיֵּן ט״ז (סק״ב): **ד** (ד) **אַף מִבַּיִת.** וַאֲפִלּוּ בִּטְּלוּ רְשׁוּת בָּתֵּיהֶם, וַאֲפִלּוּ חֲזָקָה

## בְּאוּר הֲלָכָה

* **צָרִיךְ לְבַטֵּל לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ד). וְאַף עַל גַּב דְּהַאי דְּבַשַּׁיל לֵיהּ עֲרַב עִם חֲבֵרוֹ, כִּי עֲרַב מַאֲתָמוֹל אַדַּעְתָּא דְּהַאי חוּלְקָא לֹא עֲרַב וְכוּ׳ [רַשִׁ״י כ״ו עַמּוּד ב׳ דִּבּוּר הַמַּתְחִיל הָכִי גָּרְסִינַן לֹא נִצְרְכָה]. וּלְפִי זֶה **אִם הָיָה הַבִּטּוּל מִבְּעוֹד יוֹם קֹדֶם שֶׁעָרַב, דְּכִי עֲרַב אַדַּעְתָּא דְּהַאי חוּלְקָא נָמֵי עֲרַב, מֶהֱנֵי הַבִּטּוּל שֶׁבִּטֵּל לוֹ לְבַד,** וְכֵן מוּכָח מִפּוֹף דִּבְרֵי רַשִׁ״י שָׁם שֶׁהֵבִיא מִבְּרַיְיתָא דְּהַדָּר מְתָנִיא שָׁם (ע׳) אֶחָד מִן הַשּׁוּק וְכוּ׳ מִבְּעוֹד יוֹם, דְּהַיְנוּ קֹדֶם שֶׁעָרְבוּ וְכוּ׳. **וְעַד דְּלִדְבְרֵי הָרֹא״שׁ** (פ״ו סי׳ טז) דְּסִכְּרָא לֵיהּ דִּכְתָנָת הַבְּרַיְיתָא דְּקָאָמְרָה מִבְּעוֹד יוֹם הַיְנוּ **אֲפִלּוּ מֵת לְאַחַר שֶׁעָרְבוּ, כֵּיוָן שֶׁהוּא קֹדֶם זְמַן קְנִיַּת הָעֵרוּב דְּהֵיְינוּ קֹדֶם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, חָל הָעֵרוּב גַּם עַל הַבַּיִת שֶׁיָּרַשׁ** וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַגְּרָ״א בְּסִימָן שע״א (ד״ה שהעירוב), **הוּא הַדִּין בְּעִנְיָנֵנוּ אֲפִלּוּ הָיָה הַבִּטּוּל שֶׁבִּטֵּל לוֹ לְאַחַר שֶׁעָרַב, כֵּיוָן שֶׁהוּא קֹדֶם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת חָל הָעֵרוּב גַּם עַל הַבַּיִת שֶׁיָּרַשׁ** וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַגְּרָ״א בְּסִימָן שע״א (ד״ה שהעירוב), **הוּא הַדִּין בְּעִנְיָנֵנוּ אֲפִלּוּ הָיָה הַבִּטּוּל שֶׁבִּטֵּל לוֹ לְאַחַר שֶׁעָרַב, כֵּיוָן שֶׁהוּא קֹדֶם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת חָל הָעֵרוּב גַּם עַל הַחֵלֶק שֶׁבִּטְּלוּ לוֹ:**

* **וְגַם הוּא שֶׁהוּא אוֹרֵחַ בְּעַלְמָא.** עַיֵּן פְּרִישָׁה (דרישה סק״א) שֶׁכָּתַב **דְּהוּא מֻתָּר לְהוֹצִיא מִבֵּיתָם אֲפִלּוּ קֹדֶם שֶׁהֶחֱזִיקוּ,** וְכֵן מְבֹאָר בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א (סט: ד״ה מתני׳) לְהָדְיָא עַיֵּן שָׁם:

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

עַצְמוֹ מֵרְשׁוּתוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵאָסֵר עֲלֵיהֶם. (ג) וּמֵהַאי טַעְמָא מֻתָּר לְבַטֵּל אַף מִשְּׁתַּחֲשֵׁךְ: (ד) **לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.** וְלֹא אָמְרִינַן (ד) דְּכְשֶׁבִּטֵּל רְשׁוּתוֹ לְאֶחָד מֵהֶם דַּיְּעוּתוֹ לְבַטֵּל לְכָל בְּנֵי הֶחָצֵר כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵאָסֵר עֲלֵיהֶם, וּמַה שֶּׁאָמַר לְאֶחָד מֵהֶם בִּמְקוֹם כֻּלָּם אָמַר לוֹ. וְאִם לֹא בִּטֵּל לְכֻלָּם, (ה) אַף לְמִי שֶׁבִּטֵּל אָסוּר: (ה) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁדַּי שֶׁיֹּאמַר וְכוּ׳.** מְשֻׁמָּע דְּהִלְכְתָא רְאשׁוֹנָה לֹא מֵהֲנֵי כְּשֶׁאָמַר לְכֻלְּכֶם. וְהַטַּעַם, כָּתַב הַטַּ״ז (סק״א), מִשּׁוּם דְּבְעַלְמָא רַבּוּ כֻּלּוֹ, וְעַל כֵּן אִי אָמַר לְכֻלְּכֶם אֶפְשָׁר דְּכַוָּנָתוֹ רַק עַל הָרֹב מֵהֶם. וּמַה שֶּׁכָּתַב הַמְחַבֵּר בְּרֵישׁ הַסָּעִיף רְשׁוּתִי מְבֻטֶּלֶת לָכֶם, הֶתֵּם מִירֵי שֶׁהָיוּ רַק שְׁנַיִם. וּלְדִינָא מַסִּיק הָאֱלִיָּה רַבָּה (סק״א) דְּהָעֵקֶר כְּהַיֵּשׁ אוֹמְרִים דְּמֵהֲנֵי גַּם כְּשֶׁאָמַר לְכֻלְּכֶם, (ו) וְכָל זֶה כְּשֶׁעוֹמֵד נֶגֶד כֻּלָּם וְאָמַר לָהֶם (ז) לְשׁוֹן זֶה: (ו) **רְשׁוּתוֹ סָתָם וְכוּ׳.** וְכָל שֶׁכֵּן אִם אָמַר רְשׁוּת חֲצֵרִי מְבֻטֶּלֶת לָכֶם דְּאֵין הַבַּיִת בִּכְלָל: (ז) **שֶׁהוּא אוֹרֵחַ בְּעַלְמָא.** וְאוֹרֵחַ אֵינוֹ אוֹסֵר עַל בְּנֵי הֶחָצֵר וְגַם הֵם אֵינָם אוֹסְרִים עָלָיו, וּכְדִלְעֵיל בְּסוֹף סִימָן ש״ע (ס״ח) עַיֵּן שָׁם: (ח) **מִבֵּיתוֹ לֶחָצֵר.** שֶׁהֲרֵי לֹא בִּטֵּל לָהֶם רְשׁוּת בֵּיתוֹ: (ט) **וְגַם הוּא.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁאָסוּר לְהוֹצִיא מִבֵּיתוֹ לְחָצֵר, שֶׁאֵין לוֹמַר עַל בֵּיתוֹ שֶׁהוּא כְּאוֹרֵחַ בּוֹ, שֶׁהֲרֵי לֹא בִּטֵּל לָהֶם: (י) **שֶׁצָּרִיךְ לִנְעֹל בֵּיתוֹ וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, כְּשֶׁלֹּא בִּטֵּל רְשׁוּת בֵּיתוֹ. דְּכְשֶׁבִּטֵּל, מַהוּ לְכַתְּחִלָּה לְהוֹצִיא מִבֵּיתוֹ הוּא וְהֵם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בָּסָעִיף ב׳: (יא) **כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹא** וְכוּ׳. וּבְמָקוֹם הַדְּחַק (ס) יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל שֶׁאֵין צָרִיךְ נְעִילַת בַּיִת: **ב** (יב) **בֵּין הוּא** וְכוּ׳ **מִבֵּיתוֹ.** הַיְנוּ (ט) לְאַחַר שֶׁהֶחֱזִיקוּ אַנְשֵׁי הֶחָצֵר אֶת רְשׁוּתוֹ, שֶׁהוֹצִיאוּ מִבָּתֵּיהֶם לְהֶחָצֵר וְדַקְדֵּם שֶׁהֶחֱזִיקוּ, אִם יוֹצִיא מִבֵּיתוֹ לְחָצֵר, אִי חוֹזֵר מִבִּטּוּלוֹ, וּמְמֵילָא אוֹסֵר עֲלֵיהֶם וְהֵן עָלָיו כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן שפ״ו סָעִיף א׳. וְכֵן יְהֵא שֶׁלֹּא יַכְנִיס מֵחָצֵר לְבֵיתוֹ קֹדֶם שֶׁיַּכְנִיסוּ הֵם מֵהֶחָצֵר לְבֵיתוֹ כְּדִלְקַמָּן בשפ״ו]. וְטַעַם הַהֶתֵּר, דְּכֵיוָן שֶׁבִּטֵּל גַּם רְשׁוּת בֵּיתוֹ, נַעֲשָׂה אוֹרֵחַ גָּמוּר אָצְלָם, כֵּיוָן שֶׁלֹּא נִשְׁאַר לוֹ רְשׁוּת שֶׁלֹּא בִּטֵּל: **ג** (יג) **שֶׁאֵינוֹ מוֹעִיל.** סְבִירָא לְהוּ דְּלֹא תִּקְּנוּ שְׁכִירוּת אֶלָּא בְּעַכּוּ״ם, אֲבָל לֹא בְּיִשְׂרָאֵל. וְעַיֵּן בְּאַחֲרוֹנִים שֶׁהֶחְרוּ לְמִצֹּא טַעַם לָזֶה, וְהַמְּגֵן אַבְרָהָם (סק״ו) מְצַדֵּד דְּכֹחַל לְכַלֵּי עִלְּמָא יְכוֹל לְהַשְׁכִּיר דְּלֹא גָּרַע מִבְּטוּל, אֶלָּא (י) דְּכְשֶׁבִּטֵּל אָסוּר לְשָׂכֵר דְּהָוֵי כְּמֵקַח וּמִמְכָּר. וּלְעִנְיַן הֲלָכָה, הָאֱלִיָּה רַבָּה (סק״ו) פּוֹסֵק דְּאֵין שְׁכִירוּת מוֹעֶלֶת בְּיִשְׂרָאֵל כְּלָל, אֲבָל שְׁאָרֵי (יא) אַחֲרוֹנִים מְקִילִין בָּזֶה לְעִנְיַן יְמֵי הַחֹל כְּהַמְּגֵן אַבְרָהָם: **ד** (יד) **הוּא מֻתָּר** וְכוּ׳. דְּכֵיוָן שֶׁבִּטְּלוּ לוֹ רְשׁוּתָם נַעֲשָׂה חֲצֵרָם וּבֵיתוֹ רְשׁוּת אֶחָת: (טו) **וְלֹא מִבָּתֵּיהֶם.** דְּמִסְתָּמָא כְּשֶׁבִּטְּלוּ לוֹ רְשׁוּתָן, לֹא בִּטְּלוּ אֶלָּא חֲצֵרָן לְבַד: (טז) **אַף מִבַּיִת.** כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר. וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר, לֹא מִבָּעְיָא דְּמִבָּתֵּיהֶם שֶׁלֹּא בִּטְּלוּ אֲסוּרִים לְהוֹצִיא לֶחָצֵר שֶׁהוּא רְשׁוּת אַחֶרֶת, אֶלָּא אֲפִלּוּ מִבֵּיתוֹ שֶׁל זֶה שֶׁבִּטְּלוּ לוֹ שֶׁהוּא רְשׁוּת אַחַת עִם הֶחָצֵר, גַּם כֵּן אָסוּר, וּכְדִמְסַיֵּם דְּלֹא חֲשִׁיבִי כְּאוֹרְחִים בָּעַלְמָא כְּשֶׁהֵם רַבִּים, וְאִם כֵּן כְּשֶׁחוֹזְרִין וּמוֹצִיאִין לְתוֹכָהּ הֲרֵי זֶה כְּאִלּוּ חוֹזְרִים בָּהֶם וְרוֹצִים לִזְכּוֹת בָּהּ. א] וְכָתַב הַמְּגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) דְּלֹא אָמְרִינַן זֶה אָלָּא כְּשֶׁהֵם מוֹצִיאִים מִבַּיִת לֶחָצֵר, אֲבָל כְּשֶׁהֵם מַכְנִיסִים מֵחָצֵר לְבַיִת אֵין זֶה נִקְרָא הַשְׁתַּמְּשׁוּת בֶּחָצֵר, וְלֹא הֲוֵי כְּרוֹצִים לִזְכּוֹת בֶּחָצֵר, אֲבָל בְּאֵלֶּה רַבָּה (סק״ז) כָּתַב בְּשֵׁם (יג) הָרַבָּה פּוֹסְקִים שֶׁגַּם לְהַכְנִיס מֵחָצֵר לְבַיִת אָסוּר, וְכֵן כָּתַב בְּאָבֶן הָעוֹזֵר: (יז) **וְלֹא אָמְרִינַן וְכוּ׳.** וַאֲפִלּוּ (יג) בִּטְּלוּ לוֹ רְשׁוּת בֵּיתָם גַּם כֵּן אֲסוּרִים לְהוֹצִיא בֵּין מִבֵּיתָם וּבֵין

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ג) גְּמָרָא (עא.): (ז) רִיטְבָ״א (כו: ד״ה כשחמצא לומר): (ס) הָרַב הַמַּגִּיד (פ״ב ה״ב), וְהָעַתִּיקוּהוּ הָאַחֲרוֹנִים. וְהַטַּעַם, דְּכֵיוָן שֶׁאֵין חֲבֵרוֹ יָכוֹל לְטַלְטֵל, צָרִיכוּ כְּמַאן דְּלֵיתָא, דְּצָרִיךְ שְׁמוֹ [עַיֵּן צָרִיכִין מ״ט (ע״א)] וּכְעֵינַיִן שֶׁיִּהְיוּ מְעוֹרָבִין וּמְחֻבָּרִין כָּל הַחֲלָקִים בְּיַחַד: (ו) רַשִׁ״י (כו: ד״ה ולרבנן). וְהָרַב הַמַּגִּיד (שם): (ז) **אֲבָל בִּשְׁהוּא אוֹמֵר לָכֶם, וְהֵיוּ יוֹתֵר מִשְּׁנַיִם, מִשְׁמַע דְּלָא מְהֲנֵי אַף לְדָעָה זוּ,** וְעַיֵּן פְּרִישָׁה (סק״ב): (ס) כִּי רַבִּים חוֹלְקִים עַל זֶה, עַיֵּן בְּתוֹסָפוֹת (עט: ד״ה ואיבעיית אימא) וּמָרְדְּכַי (סי׳ תקטו) וְרִיאַ״ז (כה. אות ב), וְכֵן הָרַמְבַּ״ם לֹא הִזְכִּיר זֶה, וְכֵן דַּעַת הָרַשְׁבָּ״א (עט: ד״ה ואיבעיית) וְהָרִיטְבָ״א (שם ד״ה אי בעית) בְּחִדּוּשֵׁיהֶם לְהָקֵל בָּזֶה, וְכֵן כָּתַב הַגְּרָ״ז (ס״ב):

---

**לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א]** וּבשו״ע הרב (ס״ה) כתב שהרבים מותרים להכניס מחצר לביתו, לפי שאין זה נראה חזרה אלא כשמכניסים לרשות שלהם שביטלוה דהיינו לחצר, אבל כשמוציאים מרשות זו ומכניסים לרשות אחרת אין זו נראית חזרה. אבל אסורים להכניס מחצר לבתיהם אפילו אם ביטלו רשות בתיהם וכו׳.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

אָמְרִינַן שֶׁיִּהְיוּ כְּאוֹרְחִים, (יח) * שֶׁאֵין רַבִּים נַעֲשִׂים אוֹרְחִים אֵצֶל יָחִיד. * [נ]וְהוּא הַדִּין אִם הָיוּ שְׁנַיִם לְבַד וּבִטֵּל אֶחָד מֵהֶם לַחֲבֵרוֹ, הַמְבַטֵּל אָסוּר אַף בְּשֶׁל חֲבֵרוֹ, וַחֲבֵרוֹ מֻתָּר (ה) (יט) אַף בְּשֶׁל עַצְמוֹ, וְכֵן רַבִּים שֶׁלֹּא עֵרְבוּ שָׁנְתָם רְשׁוּתָם לְרַבִּים שֶׁעֵרְבוּ, לְפִי שֶׁהַיְחִיד נַעֲשֶׂה אוֹרֵחַ אֵצֶל הָרַבִּים, וְרַבִּים אֵינָם נַעֲשִׂים אוֹרְחִים אֶפְלוּ אֵצֶל הָרַבִּים, וְלֹא הַיְחִיד אֵצֶל הַיָּחִיד. (כ) [ס]שָׁכְחוּ שְׁנַיִם וְלֹא עֵרְבוּ, יְכוֹלִים לְבַטֵּל רְשׁוּתָם, שֶׁיְּבַטֵּל כָּל אֶחָד מֵהֶם רְשׁוּתוֹ לְכָל בְּנֵי הֶחָצֵר, בֵּין אִם מְבַטְּלִין לְרַבִּים שֶׁעֵרְבוּ וּבִלְבַד שֶׁכָּל אֶחָד מֵהֶם יְבַטֵּל (כא) לְכָל אֶחָד, בֵּין אִם מְבַטְּלִין (כב) לְאֶחָד שֶׁלֹּא עֵרַב. אֲבָל אֵין מְבַטְּלִין לִשְׁנַיִם שֶׁלֹּא עֵרְבוּ, בֵּין אִם מְבַטְּלִין רַבִּים וְעֵרְבוּ בֵּין אִם הוּא יָחִיד שֶׁלֹּא עֵרַב, שֶׁהֲרֵי אַף לְאַחַר שֶׁיְּבַטְּלוּ לָהֶם הֵם שְׁנַיִם וְאֶחָד אוֹסֵר עַל חֲבֵרוֹ. (כג) [ע]וַאֲפִלּוּ אָמַר לְאֶחָד אֲנִי מְבַטֵּל לְךָ עַל מְנָת שֶׁתַּחֲזֹר וּתְבַטֵּל לַחֲבֵרְךָ (כד) אֵינוֹ מוֹעִיל:

נ הָרַב הַמַּגִּיד בְּפֶרֶק ב' מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין (ה"ג). ס מִשְׁנָה וּבְרַיְיתָא שָׁם ס"ט וְע'. ע פְּשׁוּט שָׁם בַּגְּמָרָא דַּף ע' (ע"א) מֵיתוּרָא דְּמַתְנִיתִין.

## שפא דִּינֵי הַמְבַטֵּל רְשׁוּתוֹ וְעָבַר וְהוֹצִיא. וּבוֹ ז' סְעִיפִים:

א [*] * [א]הַמְבַטֵּל רְשׁוּתוֹ (ה) (א) וְהוֹצִיא אַחַר כָּךְ מִבֵּיתוֹ לָחָצֵר, בְּשׁוֹגֵג אֵינוֹ אוֹסֵר, (ב) בְּמֵזִיד אוֹסֵר, (ג) שֶׁהֲרֵי

א מִשְׁנָה בְּעֵרוּבִין ס"ט (ע"ב) וּבְרַבִּי יְהוּדָה, הַסְּכָמַת הַפּוֹסְקִים.

### בֵּאוּר הַיטֵב

לֹא מְהַנֵּי. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו), וְעַיֵּן סִימָן שפ"א סְעִיף ד': **אַף בְּשֶׁל עַצְמוֹ.** (ה) וְהוּא הַדִּין בְּשֶׁל חֲבֵרוֹ, וְהֵינוּ כְּשֶׁנּוֹתֵן לוֹ גַּם רְשׁוּת בֵּיתוֹ. וְאִם נָתַן לוֹ רְשׁוּת חֲצֵרוֹ לְבַד, אָסוּר בְּשֶׁל חֲבֵרוֹ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח):

**א** (ה) **וְהוֹצִיא.** אֲבָל לְהַכְנִיס מֻתָּר, אֶלָּא אִם כֵּן בִּטֵּל גַּם רְשׁוּת בֵּיתוֹ דְּאָז אָסוּר לְהַכְנִיס, עַיֵּן סְעִיף ד':

### מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מִבֵּיתוֹ לָחָצֵר: **(יח) שֶׁאֵין רַבִּים נַעֲשִׂים אוֹרְחִים וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (יז) בְּכִגּוֹן זֶה שֶׁבָּאֱמֶת הֶחָצֵר וְהַבָּתִּים שַׁיָּךְ לָהֶם, אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה מֻתָּר לְטַלְטֵל נִסְתַּלְּקוּ מֵרְשׁוּתָם. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) דַּאֲפִלּוּ קֹדֶם הַיְחִיד וְהֶחֱזִיק, נַמִּי לֹא מְהַנֵּי לְעִנְיַן רַבִּים שֶׁלֹּא יוּכְלוּ לַחְזֹר וְלִזְכּוֹת, וַאֲסוּרִין בְּכָל גְּוָנֵי. וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד"ה שאין): **(יט) אַף בְּשֶׁל עַצְמוֹ.** כָּתְבוּ (טו) הָאַחֲרוֹנִים דְּלֹא גָּרְסִינַן אַף, דְּמַשְׁמַע מִזֶּה דְּכָל שֶׁכֵּן בְּשֶׁל חֲבֵרוֹ, וְזֶה אֵינוֹ, דְּהָא הַמְחַבֵּר מַיְרֵי שֶׁלֹּא בִּטֵּל אֶלָּא רְשׁוּת חֲצֵרוֹ וְלֹא בֵּיתוֹ, וְאִם כֵּן אָסוּר לְהוֹצִיא מִבֵּית חֲבֵרוֹ לָחָצֵר, וְכֵן הוּא בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ יָשְׁנִים: **(כ) שָׁכְחוּ שְׁנַיִם וְלֹא עֵרְבוּ וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּכְמוֹ בְּיָחִיד שֶׁלֹּא עֵרַב מְהַנֵּי בְּטוּל (טז) כֵּן הוּא הַדִּין בְּיוֹתֵר: **(כא) לְכָל אֶחָד.** וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסָעִיף א': **(כב) לְאֶחָד שֶׁלֹּא עֵרַב.** פֵּרוּשׁ, שֶׁלֹּא הָיוּ בֶּחָצֵר כִּי אִם שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים וְשׁוּם אֶחָד מֵהֶן לֹא עֵרַב, וּלְהָכִי כְּשֶׁבִּטְּלוּ אוֹתָם הַשְּׁנַיִם רְשׁוּתָם לְהַשְּׁלִישִׁי, נִמְצָא שֶׁחָצֵר שֶׁל יָחִיד הוּא וְאֵין צָרִיךְ עֵרוּב. וּמְבֹאָר בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש ואפילו) (יז) דַּאֲפִלּוּ לֹא בִּטְּלוּ הַשְּׁנַיִם בְּבַת אַחַת אֶלָּא בָּזֶה אַחַר זֶה, (יח) גַּם כֵּן מְהַנֵּי: **(כג) וַאֲפִלּוּ אָמַר לְאֶחָד וְכוּ' עַל מְנָת וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּלֹא מִבָּעֵי אִם לֹא פֵּרַשׁ שֶׁיַּחֲזֹר וִיבַטֵּל לַחֲבֵרוֹ אֶלָּא שֶׁבִּטֵּל סְתָם לָרִאשׁוֹן וְהָרִאשׁוֹן מֵעַצְמוֹ חָזַר וּבִטֵּל חֵלֶק שֶׁל עַצְמוֹ וְגַם חֵלֶק שֶׁקִּבֵּל, דְּלֹא מְהַנֵּי, (יט) דְּחֵלֶק דִּידֵהּ יָכוֹל לְבַטֵּל וְלֹא חֵלֶק דְּאַקְנֵי לֵיהּ חֲבֵרֵהּ [דְּכֵינָן דְּבִעִידְנָא דְּבַטֵּיל לֵיהּ רְשׁוּתֵהּ לֹא הֲוֵי לֵיהּ שְׁרִיוּתָא בָּהֶחְצֵר מִשּׁוּם דְּאָסְרֵי אַהֲדָדֵי, אִשְׁתְּכַח דְּבִטּוּל לֹא אַהֲנֵי מִידֵּי וְלֹא קָנֵי לֵיהּ, וּלְהָכִי לֹא מָצֵי לְאַקְנוּיֵי הַאי בִּטּוּל לַחֲבֵרֵהּ], אֶלָּא אֲפִלּוּ אָמַר לוֹ לְכִתְחִלָּה אֲנִי מְבַטֵּל לְךָ עַל מְנָת שֶׁתַּחֲזֹר וּתְבַטֵּל לַחֲבֵרְךָ לֹא אָמְרִינַן דְּשָׁלִיחַ שַׁוִּיהּ וְהָוֵי כְּאִלּוּ הוּא בְּעַצְמוֹ מְבַטֵּל לְהָאַחֲרוֹן, אֶלָּא דְּכֵינָן דְּלָרִאשׁוֹן לֹא מְהַנֵּי הַאי בִּטּוּל, (כ) לֹא קָנֵי לֵיהּ שִׁיּוּכֵל לַחְזֹר וּלְהַקְנוֹת לָאַחֲרוֹן: **(כד) אֵינוֹ מוֹעִיל.** וְכַנַּ"ל, דְּחֵלְקוֹ יָכוֹל לְבַטֵּל אֲבָל לֹא חֵלֶק שֶׁהֶקְנוּהוּ לוֹ. וּמִסְתַּבְּרָא דְּאִם אוֹתוֹ שֶׁבִּטֵּל לָרִאשׁוֹן חָזַר וּבִטֵּל בְּעַצְמוֹ לַשֵּׁנִי, (כפ) שַׁפִּיר מְהַנֵּי, שֶׁהֲרֵי עַכְשָׁיו כָּל הַחֲלָקִים שָׁלּוֹ, שֶׁהֲרֵי הָרִאשׁוֹן בִּטֵּל לוֹ מֵעִקָּרָא חֵלֶק שֶׁל עַצְמוֹ:

**א** (א) **וְהוֹצִיא אַחַר כָּךְ.** פֵּרוּשׁ, (ה) שֶׁעָבַר וְהוֹצִיא: **(ב) בְּמֵזִיד אוֹסֵר.** עַל בְּנֵי הֶחָצֵר לְטַלְטֵל: **(ג) שֶׁהֲרֵי חוֹזֵר וְכוּ'.** שֶׁנִּרְאֶה כְּחוֹזֵר וּמַחֲזִיק

### בֵּאוּר הַלָּכָה

**ד * שֶׁאֵין רַבִּים נַעֲשִׂים אוֹרְחִים.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יח) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַמָּגֵן אַבְרָהָם דַּאֲפִלּוּ קֹדֶם הַיְחִיד וְהֶחֱזִיק נַמִּי אֲסוּרִין לְהוֹצִיא.** וְעַיֵּן בְּבֵית מֵאִיר דְּשָׁקֵיל וְטָרֵי בָּזֶה, וְכֵן בְּחֶמְדַּ מֹשֶׁה (סק"ב), **וּמָצָאתִי בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ"א** (סט: ד"ה מתני') **לְהַדְיָא כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם, אֲכָן מִסֵּיּם הָרַשְׁבָּ"א דְּמִסְתַּבְּרָא שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁהֵם אֲסוּרִין לְהוֹצִיא בְּכָל גְּוָנֵי, מִכָּל מָקוֹם אֵין יְכוֹלִין לֶאֱסֹר עָלָיו עַל יְדֵי הוֹצָאָתָן אִם קָדַם הוּא וְהֶחֱזִיק:**

*** וְהוּא הַדִּין אִם הָיוּ שְׁנַיִם וְכוּ'.** [א]**וּכְדִמְסַיֵּם דְּיָחִיד אֵצֶל יָחִיד לֹא הֲוֵי אוֹרַח. וְעַיֵּן בְּאֻבָּן עוֹזֵר** (ד"ה ורבים) **שֶׁחוֹלֵק עַל פְּסָק זֶה וְדַעְתּוֹ דְּדָוְקָא רַבִּים אֵצֶל יָחִיד לֹא הֲוֵי אוֹרַח,** וְכֵן כָּתַב בְּפְרִישָׁה (דרישה סק"א) דְּמִדִּבְרֵי הַשּׁוּר וְהַתּוֹסָפוֹת (סד: ד"ה אם) לֹא מַשְׁמַע כֵּן, וְכֵן מְבֹאָר בְּרִיטְבָּ"א דַּף ס"ד (ע"א ד"ה א"כ) דְּיָחִיד אֵצֶל יָחִיד נַעֲשֶׂה אוֹרֵחַ, **וְעַל כֵּן נִרְאֶה דִּבְשַׁעַת הַדְּחַק יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל זֶה. וְדַע עוֹד דְּאִם רַבִּים דָּרִים בְּבֵית אֶחָד, לְפִי דַּעַת הַחֶמְדַּ מֹשֶׁה בְּסִימָן שפ"א סָעִיף ד'** (סק"ג) **נִקְרָאִים רַבִּים, וּלְהָקֵל אִם אֶחָד דָּר בְּכַמָּה בָּתִּים מִקְרֵי יָחִיד, דְּלֹא מַשְׁגִּחִינַן בְּבָתִּים כְּלָל, אֲבָל מִדִּבְרֵי שֻׁלְחָן עָרוּךְ הַגְּרַ"ז בְּסִימָן שצ"א** (ס"א) **מוּכָח דְּאִם רַבִּים דָּרִים בְּבֵית אֶחָד, דְּיָחִיד דָּמְיָא וְהָוְיָן בִּכְלַל אוֹרְחִים לְבָנֵי רַבִּים עַיֵּן שָׁם, וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

**א * הַמְבַטֵּל רְשׁוּתוֹ וְכוּ' בְּמֵזִיד אוֹסֵר.** עַיֵּן בְּיַד אֶפְרַיִם שֶׁמְּבִיאָר בּוֹ דְּאַף אִם הוֹצִיא בְּעֶרֶב שַׁבָּת נַמִּי כְּחוֹזֵר מְבַטּוֹלוֹ דְּמֵי וְיֵאָסֵר עֲלֵיהֶם כְּשֶׁיִּתְקַדֵּשׁ הַיּוֹם. וְאֵין הַדָּבָר מָכְרָח, דְּאֶפְשָׁר לוֹמַר דְּאַף שֶׁהַבִּטּוּל יָכוֹל לְהִיוֹת מִבְּעוֹד יוֹם, מִכָּל מָקוֹם **לְעִנְיַן חוֹזֵר מְבַטּוֹלוֹ לֹא שַׁיָּךְ אֶלָּא כְּשֶׁמּוֹצִיא בְּשַׁבָּת** וְלֹא כְּשֶׁמּוֹצִיא בְּחוֹל, שֶׁהֲרֵי לֹא מוֹכְחָא מִלְּתָא שֶׁחוֹזֵר מְבַטּוֹלוֹ, דְּבִטּוֹלוֹ לֹא הָיָה רַק לְיוֹם הַשַּׁבָּת:

### שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

(ב') [ג'] עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּגִנַּת וֶרְדִּים כְּלָל ג' סוֹף סִימָן כ"ב וְסוֹף סִימָן כ"ג עַיֵּן שָׁם:

**א [בשו"ע] הַמְבַטֵּל רְשׁוּתוֹ וכו'.** וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב בְּפָנִים מְאִירוֹת חֵלֶק ג' סִימָן מ"ו בְּזֶה:

### שַׁעַר הַצִּיּוּן

**(יז) דְּאִלּוּ בְּעָלְמָא בְּאוֹרְחִים מַמָּשׁ אֵין נִסְקָא מִנֵּהּ בֵּין רַבִּים לְיָחִיד וּבְכָל גְּוָנֵי אֵינָם אוֹסְרִים עַל בַּעַל הַבַּיִת** [חַיֵּי אָדָם (כלל עד ס"ג)]: **(טו)** אֲלִיָּה רַבָּה (סק"ח) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ח): **(טז) וְדַע דְּהַבִּטּוּל שֶׁל שְׁנַיִם לֹא מְהַנֵּי רַק לְאוֹתָם שֶׁבִּטְּלוּ לָהֶם, אֲבָל לְהַמְבַטְּלִים עַצְמָם לֵיכָא תַּקָּנְתָּא,** דְּהָא כֵּיוָן שֶׁהֵם שְׁנַיִם בִּכְלַל רַבִּים נִיהוּ אֶפְלּוּ נָגַד מָאָה, עַיֵּן בְּגָאוֹן יַעֲקֹב (סט: ד"ה חד לגבי): **(יז)** וְהוֹכִיחַ כֵּן מִדִּבְרֵי רַשְׁ"י (שם ד"ה קמ"ל) וְכֵן מִכָּל הַפּוֹסְקִים שֶׁפָּתְמוּ בְּכָךְ וְלֹא חִלְקוּ בְּכָךְ, וּדְלֹא כְּדַעַת רַבֵּנוּ יְהוֹנָתָן (כא. ד"ה שהאחין), וְכֵן כָּתַב הָרִיטְבָּ"א (סט: ד"ה קמ"ל) בְּהַדְיָא כְּבֵית יוֹסֵף, וְכֵן פָּסְקוּ כַּמָּה אַחֲרוֹנִים: **(יח)** דְּאַף דִּבְשָׁעָה שֶׁבִּטֵּל הָרִאשׁוֹן עֲדַיִן לֹא הָתַר, מִשּׁוּם רְשׁוּת שֶׁל הַשֵּׁנִי שֶׁלֹּא נִתְבַּטֵּל עֲדַיִן, מִכָּל מָקוֹם לְאַחַר שֶׁבִּטֵּל הַשֵּׁנִי גַּם רְשׁוּתוֹ, מוֹעִיל לְמַפְרֵעַ גַּם

---

**לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א]** וכ"כ בשו"ע הרב (ס"ו).

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah